

De vijftig vensters en de kenmerkende aspecten van de tien tijdvakken van de commissie De Rooy

In blauw: de tijdvakken en de kenmerkende aspecten (alleen uitgewerkt voor het basisonderwijs en basisvorming-plus). **In oranje:** de canonvensters, al dan niet gekoppeld aan de kenmerkende aspecten.

Tijdvakken en vensters	Kenmerkende aspecten basisonderwijs	Kenmerkende aspecten basisvorming-plus
De tijd van jagers en boeren (3000 voor Christus)	<ul style="list-style-type: none"> de levenswijze van jagers-verzamelaars het ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen 	<ul style="list-style-type: none"> de levenswijze van jagers-verzamelaars het ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen het ontstaan van de eerste stedelijke samenlevingen
Hunebedden	het ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen	het ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen
De tijd van Grieken en Romeinen (3000 voor Chr.-500 na Chr.)	<ul style="list-style-type: none"> de verspreiding van de Grieks-Romeinse cultuur en de confrontatie met de Germaanse cultuur het christendom in het Romeinse Rijk 	<ul style="list-style-type: none"> burgerschap en wetenschappelijk denken in de Griekse stadstaat verspreiding van de Grieks-Romeinse cultuur en de confrontatie met de Germaanse cultuur het christendom in het Romeinse Rijk: van verboden tot enig toegestane godsdienst
De Romeinse limes	Verspreiding van de Grieks-Romeinse cultuur en de confrontatie met de Germaanse cultuur	Verspreiding van de Grieks-Romeinse cultuur en de confrontatie met de Germaanse cultuur
De tijd van monniken en ridders (500-1000/1200)	<ul style="list-style-type: none"> de verspreiding van het christendom in de Lage Landen hofstelsel en horigheid 	<ul style="list-style-type: none"> de verspreiding van het christendom in de Lage Landen hofstelsel en horigheid de verhouding tussen heer en vazal
Willibrord	de verspreiding van het christendom in de Lage Landen	de verspreiding van het christendom in de Lage Landen
Karel de Grote	hofstelsel en horigheid	hofstelsel en horigheid de verhouding tussen heer en vazal
Hebban olla vogala		

Tijdvakken en vensters	Kenmerkende aspecten basisonderwijs	Kenmerkende aspecten basisvorming-plus
De tijd van steden en staten (1000/1200-1500)	<ul style="list-style-type: none"> • opkomst van handel en ontstaan van steden • opkomst van de stedelijke burgerij en toenemende zelfstandigheid van steden 	<ul style="list-style-type: none"> • de strijd tussen kerk en staat • opkomst van handel en ontstaan van steden • opkomst van de stedelijke burgerij en toenemende zelfstandigheid van steden • het begin van staatsvorming en centralisatie
Floris V	het ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen	de verhouding tussen heer en vazal (NB. vorige tijdvak) het begin van staatsvorming en centralisatie
De Hanze	opkomst van handel en ontstaan van steden	opkomst van handel en ontstaan van steden
De tijd van ontdekkers en hervormers (1500-1600)	<ul style="list-style-type: none"> • het begin van de Europese overzeese expansie • de Opstand en het ontstaan van een onafhankelijke Nederlandse staat 	<ul style="list-style-type: none"> • veranderend mens- en wereldbeeld van de Renaissance en het begin van een nieuwe wetenschappelijke belangstelling • het begin van de Europese overzeese expansie • de Reformatie en de splitsing in de christelijke kerk • de Opstand en het ontstaan van een onafhankelijke Nederlandse staat
Erasmus	opkomst van handel en ontstaan van steden	veranderend mens- en wereldbeeld van de Renaissance en het begin van een nieuwe wetenschappelijke belangstelling
Karel V	het begin van de Europese overzeese expansie de Opstand	het begin van de Europese overzeese expansie de Opstand
De Beeldenstorm	de Opstand	de Reformatie en de splitsing in de christelijke kerk de Opstand
Willem van Oranje	de Opstand en het ontstaan van een onafhankelijke Nederlandse staat	de Opstand en het ontstaan van een onafhankelijke Nederlandse staat

Tijdvakken en vensters	Kenmerkende aspecten basisonderwijs	Kenmerkende aspecten basisvorming-plus
De tijd van regenten en vorsten (1600-1700)	<ul style="list-style-type: none"> • ontstaan van handelskapitalisme en begin van wereldeconomie • burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland 	<ul style="list-style-type: none"> • ontstaan van handelskapitalisme en begin van wereldeconomie • burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland • het streven van vorsten naar absolute macht • de wetenschappelijke revolutie
De Republiek	burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland	burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland
De VOC	ontstaan van handelskapitalisme en begin van wereldeconomie	ontstaan van handelskapitalisme en begin van wereldeconomie
De Beemster		wetenschappelijke revolutie
De grachtengordel	burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland	burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland
Hugo de Groot	burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland	burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland
De Statenbijbel		
Rembrandt	stedelijke cultuur	stedelijke cultuur
De Atlas Major van Blaeu	ontstaan van handelskapitalisme en begin van wereldeconomie	ontstaan van handelskapitalisme en begin van wereldeconomie
Michiel de Ruyter	ontstaan van handelskapitalisme en begin van wereldeconomie	ontstaan van handelskapitalisme en begin van wereldeconomie
Spinoza		wetenschappelijke revolutie
Christiaan Huygens		wetenschappelijke revolutie

Tijdvakken en vensters	Kenmerkende aspecten basisonderwijs	Kenmerkende aspecten basisvorming-plus
De tijd van pruiken en revoluties (1700-1800)	<ul style="list-style-type: none"> • slavenarbeid op plantages en de opkomst van het abolitionisme • het streven naar grondrechten en naar politieke invloed van de burgerij in de Franse en Bataafse Revolutie 	<ul style="list-style-type: none"> • het denken over staat en maatschappij in de Verlichting • slavenarbeid op plantages en de opkomst van het abolitionisme • het streven naar grondrechten en naar politieke invloed van de burgerij in de Franse en Bataafse Revolutie
Slavernij	slavenarbeid op plantages en de opkomst van het abolitionisme	slavenarbeid op plantages en de opkomst van het abolitionisme
Buitenhuizen		
Eise Eisinga		
De patriotten	het streven naar grondrechten en naar politieke invloed van de burgerij in de Bataafse Revolutie	het denken over staat en maatschappij in de Verlichting het streven naar grondrechten en naar politieke invloed van de burgerij in de Bataafse Revolutie
Napoleon Bonaparte	het streven naar grondrechten en naar politieke invloed van de burgerij in de Franse en Bataafse Revolutie	het streven naar grondrechten en naar politieke invloed van de burgerij in de Franse en Bataafse Revolutie

Tijdvakken en vensters	Kenmerkende aspecten basisonderwijs	Kenmerkende aspecten basisvorming-plus
De tijd van burgers en stoommachines (1800-1900)	<ul style="list-style-type: none"> • het ontstaan van een parlementair stelsel en de toename van volksinvloed • de industriële revolutie en de opkomst van emancipatiebewegingen 	<ul style="list-style-type: none"> • de politiek-maatschappelijke stromingen nationalisme, liberalisme, socialisme, confessionalisme en feminisme • het ontstaan van een parlementair stelsel en de toename van volksinvloed • de industriële revolutie en de opkomst van emancipatiebewegingen • het moderne imperialisme
Koning Willem I	het ontstaan van een parlementair stelsel en de toename van volksinvloed	het ontstaan van een parlementair stelsel en de toename van volksinvloed
De eerste spoorlijn	de industriële revolutie	de industriële revolutie
De Grondwet	het ontstaan van een parlementair stelsel en de toename van volksinvloed	het ontstaan van een parlementair stelsel en de toename van volksinvloed, liberalisme
Max Havelaar		
Verzet tegen kinderarbeid	de industriële revolutie en de opkomst van emancipatiebewegingen	de industriële revolutie en de opkomst van emancipatiebewegingen, liberalisme
Vincent van Gogh		
Aletta Jacobs	emancipatiebewegingen	emancipatiebewegingen, feminisme

Tijdvakken en vensters	Kenmerkende aspecten basisonderwijs	Kenmerkende aspecten basisvorming-plus
De tijd van wereldoorlogen (1900-1950)	<ul style="list-style-type: none"> • de economische wereldcrisis • de Duitse bezetting en de jodenvervolging 	<ul style="list-style-type: none"> • het totalitaire karakter van het communistisch politiek systeem • de economische wereldcrisis • het racistisch en totalitair karakter van het nationaal-socialisme • de Duitse bezetting en de jodenvervolging
De Eerste Wereldoorlog		
De Stijl		
De crisisjaren	de economische wereldcrisis	de economische wereldcrisis
De Tweede Wereldoorlog	de Duitse bezetting en de jodenvervolging	de Duitse bezetting en de jodenvervolging het racistisch en totalitair karakter van het nationaal-socialisme
Anne Frank	de jodenvervolging	de jodenvervolging het racistisch en totalitair karakter van het nationaal-socialisme
Indonesië		nationalistische bewegingen in de koloniën en het streven naar onafhankelijkheid (NB. volgende tijdvak)

Tijdvakken en vensters	Kenmerkende aspecten basisonderwijs	Kenmerkende aspecten basisvorming-plus
De tijd van televisie en computer (1950-heden)	<ul style="list-style-type: none"> • de blokvorming tussen Oost en West en de Koude Oorlog • de Europese integratie • sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60 	<ul style="list-style-type: none"> • nationalistische bewegingen in de koloniën en het streven naar onafhankelijkheid • de blokvorming tussen Oost en West en de Koude Oorlog • de Europese integratie • sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60
Willem Drees		
De watersnood		
De televisie	sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60	sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60
Haven van Rotterdam		
Annie M.G. Schmidt	sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60	sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60
Suriname en de Nederlandse Antillen		nationalistische bewegingen in de koloniën en het streven naar onafhankelijkheid
Srebrenica		
Veelkleurig Nederland	sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60	sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60
De gasbel		
Europa	Europese integratie	Europese integratie